

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ВАСИЛ ЛЕВСКИ” – С.ЯРЕБИЦА

общ.Дулово, обл.Силистра,П.К.:7691,тел.:0894419611,e-mail:oujarebica@mail.bg

Утвърждавам,

Директор:

(*Ивелин Стоянов*)

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

за превенция на отпадането на ученици през учебната 2016 /2017 год.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Преждевременното напускане на училище е комплексно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

А. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания. Съществено влияние, свързано с преждеременно напускане на училище, биха могли да имат и рисковите неформални групи или приятелската среда на децата и младежите.

В. Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучението. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците, влошената дисциплина, насилието и агресията в училище, ниските образователни резултати. Взаимоотношенията в училище, неразвитото кариерно ориентиране и консултиране са също сред важните образователни причини за преждевременното напускане на училище.

Г. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.

Д. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа в общообразователните училища. Рисковете за преждевременно напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на училището за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

Водещи **принципи** при разработване и изпълнение на Училищната програма за превенция на ранното напускане на училище са:

Законосъобразност – съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове.

Кохерентност – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни.

Партньорство – активно и координирано участие на институциите за образование и обучение, институциите на властта, гражданското общество и бизнеса в реализацията на политика за намаляване на отпадането от училище.

Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото.

Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на програмата, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на приетите цели и целеви показатели.

Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.

Своевременност – осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на училище.

Отчетност, мониторинг и контрол – постигане на по-висока степен на ефективност.

Иновативност – създаване на нови и интензивни мерки и подходи за пълна интеграция на отпадналите от училище.

Цели на програмата

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност. Индикатор за постигане – намаляване броя на безпричинните отсъствия от учебни часове
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес. Индикатор за постигане – повишаване успеха на застрашените ученици

Настоящата програма набелязва дейности и мерки в три основни направления, като приоритет за училището ни имат тези, свързани с превенцията на ранното напускане:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище;
2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище;
3. Компенсиране на преждевременното напускане на училище.

Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени към образованието и грижите от ранна детска възраст.

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на най-ниско равнище.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

В ОУ „Васил Левски”-с.Яребица не се наблюдава голям брой на отпаднали ученици. Причините за допуснатите неизвинени отсъствия са най-често закъснения, занижен родителски контрол, недостатъчна мотивация за учене, трудности в усвояване на учебния материал.

II. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление: Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете и ученик, както и с подобряване взаимодействието в образователните институции.

2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище: Постигането на по-добри резултати от обучението на децата и учениците спомага за преодоляване на евентуални пречки пред развитието им, за придобиване на ключовите компетентности и осигурява възможности за личностна и професионална реализация. В това отношение следва да се постави акцент върху: оценяване, установяващо резултати и осигуряващо обратна връзка, за поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, както и мониторинг на качеството на образователния процес; прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето и ученика като партньор в образователния процес; задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище; развиване и популяризиране на нови форми на обучение; формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.

3. Достъп до качествено образование за деца и ученици, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа: Развитие капацитета на учителите от общообразователните училища за работа с ученици, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа, както и на специалистите, работещи с такива ученици, за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности; изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всяко дете и ученик за осигуряване на приобщаващо образование.

III. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ УЧИЛИЩЕ

1. Повишаване участието и ангажираността на родителите

Родителите и местната общност са участници в процеса на образование. Те са основен фактор за подпомагане на децата и младите хора в риск от преждевременно напускане на училище и трябва да бъдат насърчавани чрез:

1.1. Популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на училище;

1.2. Повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и училищното ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на училище.

2. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество

Изграждането на развиващи се училищни общности е предпоставка за ефективна политика за намаляване на преждевременното напускане на училище. Индивидуалното и груповото наставничество се превръща в процес на сътрудничество за изграждане на позитивни и конструктивни взаимоотношения чрез:

2.1. Разработване на политики за ненасилие и изграждане на силна училищна общност;

2.2. Развиване на индивидуалното и груповото наставничество за оказване на помощ на деца, ученици, родители и педагогически специалисти с цел преодоляване на трудности в образователен, социален или личен план;

2.3. Осигуряване на ефективна комуникация за навременното идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми;

2.4. Работа по развитие на класа като екип;

2.5. Провеждане на консултации и своевременно намеса при поведение, изискващо намеса;

2.6. Изграждане и прилагане на практиката „ученици-наставници“ за функциониране на сплотена училищна общност, основана на екипна работа, взаимна подкрепа и солидарност;

2.7. Ангажиране на участниците в ученическото самоуправление с дейности за интервенция при преждевременно напускане на училище.

3. Кариерно ориентиране и консултиране

Кариерното ориентиране и консултиране подготвя младите хора за информиран избор, за практическата полза от придобитите компетентности. То представя и връзката между повисокото образование и възможността за по-добра реализация. В тази насока е необходимо:

3.1. Изграждане и прилагане на система за кариерно ориентиране и консултиране в различните възрастови категории за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация;

3.2. Популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище.

4. Подкрепа за развитието на децата и учениците

За осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците е необходима и допълнителна подкрепа.

Тя се предоставя на деца и ученици: нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа; с хронични заболявания; в риск; с изявени дарби, като ограничава преждевременното напускане на училище и предотвратява социалното изключване, създаване на екипи, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните; развитие на

ученическото самоуправление чрез ученически съвети с подкрепа от училището; въвеждане на съвременни подходи за управление на дисциплината за преодоляване на фрагментарността в това отношение и постигане на последователна политика в областта на възпитанието; работа с психолог, ресурсен учител.

5. Прилагане на системи за ранно предупреждение

Изработена е Система за регистриране на присъствието на ученици в учебните часове в ОУ „Васил Левски”-с.Яребица и действията на длъжностни лица по прилагане на Закона за предучилищно и училищно образование, Правилника на училището и други вътрешно училищни документи. След идентифициране на децата и учениците, застрашени от преждевременно напускане на училище и причините за това, следва да се прилагат конкретни мерки за всеки застрашен, като:

- 5.1. Работа със семейството му;
- 5.2. Насочване за работа с психолог, младежки или социален работник, препоръка за включване в група за целодневна организация на учебния ден и др.;
- 5.3. Допълнителни занимания/консултации, насочване към дейности по интереси;
- 5.4. Мотивиране за продължаване на образованието в следваща степен или за придобиване на професионална квалификация.

6. Развитие на занимания по интереси

Заниманията по интереси имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на децата и учениците от живота в училище и ограничаване на преждевременното напускане. Те осмислят свободното време на учениците чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително деца и ученици с идентифицирани потребности от специфична подкрепа, деца и ученици в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие. Тези занимания повишават мотивацията за участие в образователния процес и допринасят за развиване на знания, умения и компетентности.

IV. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я – популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове.

2. Индикатори за изпълнение на програмата

- 2.1. Брой неизвинени и извинени отсъствия;
- 2.2. Резултати от национални външни оценявания;
- 2.3. Дял на учениците, повтарящи класа – общо и по образователни степени и етапи;
- 2.4. Брой деца, преминали и регистрирани в детска педагогическа стая;
- 2.5. Брой деца, жертви на престъпления

V. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

№	Мерки и дейности	отговорник	срок	индикатор
1.	<i>Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление: Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании, отбелязване на Световния ден на водата, Деня на Земята, състезания и конкурси, Ден на самоуправлението и др.</i>	Пед. състав, ученически съвет,	Постоянен	Брой инициативи, брой участници
2.	<i>Дейности на класния ръководител: разработва при необходимост план за действие относно ученик, допуснал голям брой безпричинни отсъствия, застрашен от отпадане или второгодник; информира периодично родителите за отсъствията и успеха на ученика, за спазване на училищната дисциплина; изисква от родител/настойник да го уведоми своевременно за отсъствия на ученика по здравословни причини и да му представи в срок от 24 часа след вторичния преглед медицинска бележка; предварително получава бележка от спортен клуб или друга институция за участието на ученик в извънучилищно мероприятие; редовно проверява ученическите книжки, като изисква наличието на подпис на родител/настойник срещу вписаните оценки, отсъствия и бележки по поведението.</i>	Класни р-ли	Постоянен	Брой отсъствия
3.	<i>Повишаване броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден.</i>	Учители в ЦОУД	При сформир. на групите	Брой ученици
4.	<i>Анализиране на: резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати; резултатите, получени от оценяването на входните и изходните равнища, РВО, НВО и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.</i>	Педаг. състав	Начало и край на учебната година	
5.	<i>Иновативност при преподаване на материала чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост</i>	Педаг. състав		
6.	<i>Достъп до качествено образование за деца, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа: подобряване възможностите за обучение на деца, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа – осигуряване на допълнителна подкрепа, прилагане на единна методика за оценяване</i>	Педаг. състав	Постоянен	Проведени консултации, разработена единна система за оценяване
7.	<i>Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността: включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство – работилница за родители за изработване на изделия за благотворителни базари, отбелязване на традиционни празници, обичай, обреди, подготовка и провеждане</i>	Класни р-ли, училищно ръководство, УН	Постоянен	Брой съвместни дейности, брой подпомогнати дейности

	на училищни мероприятия; актуализиране състава на училищното настоятелство; провеждане на Ден на отворените врати.			
8.	<i>Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество:</i> планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране; инициативи за подпомагане на ученици, които са в риск, от техни съученици.	Кл.р-ли,	Постоянен	Брой съвместни дейности и инициативи
9.	<i>Участие и ангажираност на учениците в живота на класа и училището:</i> инициране създаването на съвет на класа (включване и на ученици в риск); включване на ученици с прояви на агресия, с отсъствия и наложени наказания в провеждането на извънкласни и извънучилищни мероприятия; участие и оформяне на ученическо информационни табло; избор на патрон на всеки клас и поддържане на кът във всяка класна стая; Ден на ученическо самоуправление, в който ролите учител-ученик и административен персонал-ученици се разменят.	Класни р-ли, училищно ръководство, УН	Постоянен	Брой реализиран и дейности

№

1.	<i>Осигуряване на позитивна образователна среда</i> – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление: Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании, отбелязване на Световния ден на водата, Деня на Земята, състезания и конкурси, Ден на самоуправлението и др.	Педагогически състав, ученически съвет, училищен психолог	постоянен	Брой инициативи, брой участници
2.	<i>Дейности на класния ръководител:</i> разработва при необходимост план за действие относно ученик, допуснал голям брой безпричинни отсъствия, застрашен от отпадане или второгодник; информира периодично родителите за отсъствията и успеха на ученика, за спазване на училищната дисциплина; изисква от родител/настойник да го уведоми своевременно за отсъствия на ученика по здравословни причини и да му представи в срок от 24 часа след вторичния преглед медицинска бележка; предварително получава бележка от спортен клуб или друга институция за участието на ученик в извънучилищно мероприятие; редовно проверява ученическите книжки, като изисква наличието на подпис на родител/настойник срещу вписаните оценки, отсъствия и бележки по поведението.	Класни ръководители	постоянен	Брой отсъствия
3.	<i>Повишаване броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден.</i>	Учители в ЦОУД	При сформирани на групите	Брой ученици
4.	<i>Анализиране на:</i> резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати; резултатите, получени от оценяването на входните и изходните равнища, РВО, НВО и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.	Педагогически състав	Начало и край на учебната година	
5.	<i>Иновативност при преподаване на материала</i>	Педагогически	постоянен	

	чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост.	състав		
6.	<i>Достъп до качествено образование за деца, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа:</i> подобряване възможностите за обучение на деца, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа – осигуряване на допълнителна подкрепа, прилагане на единна методика за оценяване.	Педагогически състав	постоянен	Проведени консултации, разработена единна система за оценяване
7.	<i>Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността:</i> включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство – работилница за родители за изработване на изделия за благотворителни базари, отбелязване на традиционни празници, обичаи, обреди, подготовка и провеждане на училищни мероприятия; актуализиране състава на училищното настоятелство; провеждане на Ден на отворените врати.	Класни ръководители, училищно ръководство, УН	постоянен	Брой съвместни дейности, брой подпомогнати дейности
8.	<i>Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество:</i> планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране; инициативи за подпомагане на ученици, които са в риск, от техни съученици.	Класни ръководители	постоянен	Брой съвместни дейности и инициативи
9.	<i>Участие и ангажираност на учениците в живота на класа и училището:</i> инициране създаването на съвет на класа (включване и на ученици в риск); включване на ученици с прояви на агресия, с отсъствия и наложени наказания в провеждането на извънкласни и извънучилищни мероприятия; участие и оформяне на ученическо информационни табло; избор на патрон на всеки клас и поддържане на кът във всяка класна стая; Ден на ученическо самоуправление, в който ролите учител-ученик и административен персонал-ученици се разменят.	Ученически съвет, класни ръководители	постоянен	Брой реализирани дейности

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание- Протокол № 7 / 09.09.2016 г..